

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ได้ลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

ตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลาเขต 1

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลาเขต 1 ประจำปีการศึกษา 2557 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 174 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,994 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 174 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,342 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 37 โรงเรียน มีประชากรจำนวน 945 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน ครูผู้สอน จำนวน 871 คนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 37 คน

1.2 สถานศึกษาที่มีขนาดกลาง จำนวน 83 โรงเรียน มีประชากรจำนวน 1,076 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 83 คน ครูผู้สอน จำนวน 910 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 83 คน

1.3 สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก จำนวน 54 โรงเรียน มีประชากรจำนวน 321 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 54 คน ครูผู้สอน จำนวน 213 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 54 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลาเขต 1 แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 86 คน ครูผู้สอน 168 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 86 คน รวมทั้งสิ้น 340 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดตามขนาดของสถานศึกษาและเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีแบบจับฉลาก ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามขนาดของสถานศึกษา ที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กกำหนดร้อยละ 50 ของสถานศึกษาตามขนาดสถานศึกษาทั้งหมดและสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ กำหนดร้อยละ 100 ได้กลุ่มตัวอย่าง 86 โรงเรียนจาก 174 โรงเรียน ดังนี้

2.1.1 โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ จำนวน 21 โรงเรียน จาก 37 โรงเรียน

2.1.2 โรงเรียนที่มีขนาดกลาง จำนวน 40 โรงเรียน จาก 83 โรงเรียน

2.1.3 โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก จำนวน 25 โรงเรียน จาก 54 โรงเรียน

รวมทั้งสิ้น จำนวน 86 โรงเรียน จาก 174 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive- Sampling) ส่วนครูผู้สอนใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Radom Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการจับฉลากเทียบสัดส่วนประชากรตามขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.2.1 สถานศึกษาขนาดใหญ่

- ผู้บริหารสถานศึกษา 21 คน จาก 37 คน
- ครูผู้สอน 63 คน จาก 871 คน
- ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 21 คน

จาก 37 คน

2.2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง

- ผู้บริหารสถานศึกษา 40 คน จาก 83 คน
- ครูผู้สอน 80 คน จาก 910 คน
- ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 40 คน

จาก 83 คน

2.2.3 สถานศึกษาขนาดเล็ก

- ผู้บริหารสถานศึกษา 25 คน จาก 54 คน
- ครูผู้สอน 25 คน จาก 213 คน
- ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 25 คน

จาก 54 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 340 คน จาก 2,342 คน

3. ดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามข้อ 2 จำแนกเป็นรายอำเภอเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากร ดังแสดงในตาราง 1, 2 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
เป็นรายอำเภอ

อำเภอ	สถานศึกษาขนาดใหญ่							
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการ	รวม
1. เมืองสกลนคร	12	389	12	413	6	18	6	30
2. กุสุมาลย์	5	132	5	142	3	9	3	15
3. เต่างอย	5	92	5	102	3	9	3	15
4. โคกศรีสุพรรณ	3	49	3	55	2	6	2	10
5. โพนนาแก้ว	3	49	3	55	2	6	2	10
6. ภูพาน	5	84	5	94	3	9	3	15
7. กุดบาก	4	76	4	76	2	6	2	10
รวมทั้งสิ้น	37	871	37	945	21	63	21	105

ตาราง 1 (ต่อ)

อำเภอ	สถานศึกษาขนาดกลาง							
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม
1. เมืองสกลนคร	32	361	32	425	15	30	15	60
2. กุสุมาลย์	12	110	12	134	6	12	6	24
3. ต่างอย	3	30	3	36	2	4	2	8
4. โคกศรีสุพรรณ	7	82	7	96	3	6	3	12
5. โพนนาแก้ว	12	145	12	169	6	12	6	12
6. ภูพาน	9	91	9	109	4	8	4	16
7. กุดบาก	8	91	8	107	4	8	4	16
รวมทั้งสิ้น	83	910	83	1076	40	80	40	160

ตาราง 1 (ต่อ)

อำเภอ	สถานศึกษาขนาดเล็ก								
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง				
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม	
1. เมืองสกลนคร	26	103	26	155	12	24	12	48	
2. กุสุมาลย์	8	32	8	48	4	8	4	16	
3. ต่างอย	2	4	2	8	1	2	1	4	
4. โคกศรีสุพรรณ	8	44	8	60	4	8	4	16	
5. โพนนาแก้ว	5	18	5	28	2	4	2	8	
6. ภูพาน	2	8	2	12	1	2	1	4	
7. กุดบาก	3	4	3	10	1	2	1	4	
รวมทั้งสิ้น	54	213	54	213	25	50	25	100	

ตาราง 2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกสถานศึกษาตามขนาดของสถานศึกษา
เป็นรายอำเภอ

อำเภอ/สถานศึกษา	สถานศึกษาขนาดใหญ่							
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธาน คณะกรรมการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธาน คณะกรรมการ	รวม
อำเภอเมือง	16	255	6	277	6	18	6	30
1. เมืองสกลนคร (ธาตุนารายณ์เจงเวง)	2	25	1	28	1	3	1	6
2. เขิงชุมราษฎร์นุกูล	5	77	1	83	1	3	1	6
3. อนุบาลสกลนคร	4	93	1	98	1	3	1	6
4. ศรีบุญเรืองวิทยาคาร	1	15	1	17	1	3	1	5
5. ศิริราษฎร์วิทยาคาร	2	23	1	26	1	3	1	5
6. บ้านลาดกะเมอ (คุรุราษฎร์วิทย์)	2	22	1	25	1	3	1	5
อำเภอกุสุมาลย์	3	98	3	104	3	9	3	15
1. อนุบาลกุสุมาลย์	1	33	1	35	1	3	1	5
2. บ้านโพนแพงเจียรนวนนท์อุทิศ 5	1	43	1	45	1	3	1	5
3. นาเพียงสว่างวิทยานุกูล	1	22	1	24	1	3	1	5
อำเภอเต่างอย	3	47	3	53	3	9	3	15
1. บ้านนาอ่างม่วงคำ	1	15	1	17	1	3	1	5
2. บ้านนาตาลคำข่า	1	16	1	18	1	3	1	5
3. บ้านจันทร์เพ็ญ	1	16	1	18	1	3	1	5
อำเภอโคกศรีสุพรรณ	2	30	2	34	2	6	2	10
1. อนุบาลโคกศรีสุพรรณ	1	14	1	16	1	3	1	5
2. บ้านม่วงไข่มุขประชาราษฎร์ สงเคราะห์	1	16	1	18	1	3	1	5

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ/สถานศึกษา	สถานศึกษาขนาดใหญ่									
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง					
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประชาชน	คณะกรรมการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประชาชน	คณะกรรมการ	รวม
อำเภอโพธาราม	3	33	2	38	2	6	2	10		
1. หนองผือเทพนิมิต	1	17	1	19	1	3	1	5		
2. บ้านกลางนาเดื่อ	2	16	1	19	1	3	1	5		
อำเภอภูพาน	4	49	3	56	3	9	3	15		
1. บ้านหลุบเลา	1	15	1	17	1	3	1	5		
2. ชุมชนบ้านสร้างค้อ	1	15	1	17	1	3	1	5		
3. อนุบาลภูพาน	2	19	1	22	1	3	1	5		
อำเภอกุสุมาลย์	3	44	2	49	2	6	2	10		
1. กุสุมาลย์ราษฎร์บำรุง	2	26	1	29	1	3	1	5		
2. บ้านกุสุมาลย์พัฒนราษฎร์ผดุง	1	18	1	20	1	3	1	5		
รวมทั้งสิ้น	34	556	22	611	22	66	22	88		

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ/สถานศึกษา	สถานศึกษาขนาดกลาง								
	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม	
อำเภอเมือง	15	182	15	212	15	30	15	60	
1. บ้านประชาสุขสันต์	1	8	1	10	1	2	1	4	
2. บ้านดอนยาง (สหราษฎร์บำรุงวิทย์)	1	9	1	11	1	2	1	4	
3. บ้านป่าหว้าน	1	10	1	12	1	2	1	4	
4. ห้วยทรายวิทยา	1	9	1	11	1	2	1	4	
5. บ้านดงชุมข้าว “ครูราษฎร์รังสรรค์”	1	9	1	11	1	2	1	4	
6. นายอวัฒนา	1	12	1	14	1	2	1	4	
7. นาอ้อยคำสะอาด	1	9	1	11	1	2	1	4	
8. บ้านหนองนาเลิศ	1	15	1	17	1	2	1	4	
9. บ้านดอนแคน"ครูราษฎร์ผดุงวิทย์"	1	7	1	9	1	2	1	4	
10. บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ	1	17	1	19	1	2	1	4	
11. ทุ่งมนพิทยาคาร	1	14	1	16	1	2	1	4	
12. บ้านพานสหราษฎร์บำรุง	1	16	1	18	1	2	1	4	
13. บ้านหนองมะเกลือ	1	15	1	17	1	2	1	4	
14. บ้านบอนสหราษฎร์บำรุง	1	15	1	17	1	2	1	4	
15. บ้านพะเนาว์ราษฎร์บำรุง	1	17	1	19	1	2	1	4	
อำเภอกุสุมาลย์	6	52	6	64	6	12	6	24	
1. บ้านโคกม่วง	1	7	1	9	1	2	1	4	
2. บ้านนาโพธิ์ครูราษฎร์พัฒนา	1	10	1	12	1	2	1	4	
3. โฟศาลวิทยา	1	10	1	12	1	2	1	4	
4. บ้านกุงศรี	1	8	1	10	1	2	1	4	
5. บ้านจิวศิริราษฎร์บำรุง	1	10	1	12	1	2	1	4	
6. บ้านหนองบัวสร้างพิทยาคาร	1	7	1	9	1	2	1	4	

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ/สถานศึกษา	สถานศึกษาขนาดกลาง							
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานคณะ กรรมการฯ	รวม
อำเภอกุตุบาก	6	60	4	70	4	8	4	16
1. บ้านหนองคำदारกานนท์วิทยา	2	15	1	18	1	2	1	4
2. บ้านค้อใหญ่	2	14	1	17	1	2	1	4
3. บ้านนาม่องดงนิมิตวิทยา	1	14	1	16	1	2	1	4
4. บ้านกลาง “ผดุงราษฎร์วิทยา”	1	17	1	19	1	2	1	4
รวมทั้งสิ้น	42	475	40	557	40	80	40	160

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ/สถานศึกษา	สถานศึกษาขนาดเล็ก							
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานกรรมการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานกรรมการ	รวม
อำเภอเมือง	12	50	12	74	12	12	12	36
1. บ้านดอนสัมพันธ์	1	3	1	5	1	1	1	3
2. บ้านโนนสวรรค์สมบูรณ์	1	3	1	5	1	1	1	3
3. บ้านโพนบกสหราษฎร์วิทยา	1	4	1	6	1	1	1	3
4. บ้านพะโค	1	4	1	6	1	1	1	3
5. บ้านท่าเยี่ยมน้ำพุ	1	4	1	6	1	1	1	3
6. บ้านหนองสระ	1	5	1	7	1	1	1	3
7. บ้านดงยอดสามัคคีพิทยาศิลป์	1	6	1	8	1	1	1	3
8. บ้านกุดแช่	1	5	1	7	1	1	1	3
9. บ้านนา(คุรุราษฎร์อุทิศวิทยายน)	1	7	1	9	1	1	1	3
10. บ้านพังขว้างเหนือ 909 กรป.กลางอุบลรัตน์	1	9	1	11	1	1	1	3
11. บ้านหนองแคนสหราษฎร์วิทยา	1	8	1	10	1	1	1	3
12. ธาตุนาเวงวิทยา	1	4	1	6	1	1	1	3
อำเภอต่างอย	1	4	1	6	1	1	1	3
1. บ้านกวนบูน	1	4	1	6	1	1	1	3
อำเภอโคกศรีสุพรรณ	4	25	4	33	4	4	4	12
1. บ้านป่าปอสหพัฒนศึกษา	1	6	1	8	1	1	1	3
2. บ้านด่านม่วงคำ	1	5	1	7	1	1	1	3
3. บ้านนาสีนวล	1	6	1	8	1	1	1	3
4. บ้านตองโขบ	1	8	1	9	1	1	1	3

ตาราง 2 (ต่อ)

อำเภอ/สถานศึกษา	สถานศึกษาขนาดเล็ก								
	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง				
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานกรรมการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธานกรรมการ	รวม	
อำเภอกุสุมาลย์	4	21	4	29	4	4	4	12	
1. บ้านนาเพียงเก่าสนธิ	1	5	1	7	1	1	1	3	
ราษฎรบำรุง	1	5	1	7	1	1	1	3	
2. บ้านซ่งเต่า	1	5	1	7	1	1	1	3	
3. แก้งคำประชาสามัคคี	1	6	1	8	1	1	1	3	
4. บ้านอุ่มจาน	2	9	2	13	2	2	2	6	
อำเภอโพธิ์นาแก	1	4	1	6	1	1	1	3	
1. โพนบกพดุงศาสตร์	1	5	1	7	1	1	1	3	
2. บ้านวังปลาเชื่อม	1	6	1	8	1	1	1	3	
อำเภอภูพาน	1	6	1	8	1	1	1	1	
1. บ้านสะพานสาม	1	5	1	7	1	1	1	3	
อำเภอกุด้บาก	1	5	1	7	1	1	1	1	
1. บ้านกุดน้ำใส	1	5	1	7	1	1	1	1	
รวมทั้งสิ้น	25	120	25	150	25	25	25	75	

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 2557)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยแบ่งไว้เป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งลักษณะแบบให้เลือกตอบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มี 6 หลักด้วยกัน ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีเพศ สถานภาพ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงานขนาดของสถานศึกษาและลักษณะที่ตั้งของสถานศึกษา ที่แตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้รับคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert คือ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษา ตำรา บทความ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาและธรรมาภิบาลในหน่วยงานอื่นๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม
2. ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่ 1) การสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้พิจารณาตรวจสอบและพิจารณาความเที่ยงตรงและครอบคลุมเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ประกอบด้วย
 - 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3 ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3.4 นายชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองสกลนคร (ธาตุনারায়ณ์เจงเวง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3.5 ดร.นิภาพร แสนเมือง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4. นำแบบสอบถามฉบับที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง 52 คนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 13 คน ครูผู้สอน 26 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 13 คน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

5. นำผลการตอบแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว มาวิเคราะห์หาคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

5.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อ และรวมคะแนนแต่ละด้าน แล้วพิจารณาเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญของสถิติระดับ .05

5.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient-Alpha) ของ Cronbach โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .987 ส่วนค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกในแต่ละด้าน ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

5.2.1 ด้านหลักนิติธรรม (ข้อ 1-9) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .605 - .769 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .916

5.2.2 ด้านหลักคุณธรรม (ข้อ 10-22) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .680 - .833 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .905

5.2.3 ด้านหลักความโปร่งใส (ข้อ 23-32) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .643 - .793 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .914

5.2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม (ข้อ 33-40) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .577 – .739 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .906

5.2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ (ข้อ 41-50) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .541 – .789 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .898

5.2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า (ข้อ 51-57) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .723 – .833 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .921

6. นำร่างแบบสอบถามเสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบก่อนนำไปเก็บข้อมูล

7. พิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทำหนังสือแนะนำผู้วิจัยถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อออกหนังสือไปถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองทั้ง 86 โรงเรียน จำนวน 340 ฉบับ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนด้วยตนเอง พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ คัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ครบทั้ง 86 โรงเรียน จำนวน 340 ฉบับและแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาตรวจและทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและคัดเลือกไว้ในการวิเคราะห์เฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนด
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัสการให้คะแนนและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์
3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการใช้สถิติค่าร้อยละและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 โดยคำนวณค่าเฉลี่ย โดยรวมแต่ละด้านและแปรผลตามเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งวิเคราะห์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 103)

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 โดยค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

- 4.51–5.00 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มากที่สุด
- 3.51–4.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มาก
- 2.51–3.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ปานกลาง
- 1.51–2.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาน้อย
- 1.00–1.50 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา น้อยที่สุด

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต จำแนกตามเพศ

สถานภาพ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson's Product Moment Correlation)

2.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 อยู่ในระดับมาก” ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

3.3 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษามีความแตกต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

3.4 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จำแนกตามสถานภาพมีความแตกต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

3.5 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานมีความแตกต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

3.6 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ตอนที่ 2 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารตาม

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ผู้วิจัยนำผลการวิจัย ที่เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ด้านใดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมจะนำมาสร้างวิธีการและเครื่องมือเพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 แล้วให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบคุณภาพของแนวทางที่เหมาะสม ในการพัฒนาก่อนที่จะนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่านให้ความเห็นชอบ โดยนำเสนอในรูปแบบความถี่ โดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนา จากนั้นจึงนำผลการวิจัยเสนอต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อกำหนดเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในสังกัดต่อไป

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนา

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.ประสพ สุวรรณ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. นายทินกร อินทนาม ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. นายสัมพันธ์ นรการ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนดงมะไฟเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
6. นายสรารุช พาเสน่ห์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านช่องเต่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
7. ดร.ศรีทัศน์ วิรัสวา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 รับผิดชอบฝ่ายการบริหารงานบุคคล
8. นางสาวอุไรรักษ์ โนยะราช ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านน้ำพุ “คุรุราษฎร์สงเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
9. นางสาววิดา พันธุ์ชัย ตำแหน่ง ครูโรงเรียนชุมชนดงมะไฟเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
10. นายพิทยา ศรีอาจ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ (ข้าราชการบำนาญ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1